

Certec informerar 2023 – Seminarier

Vad vi vinner på att gå från inkluderande till nonkluderande design

Per-Olof Hedvall, Certec

Vägen mot ett samhälle för alla har inte varit rak. Det som började med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning blev senare inkluderande design för alla. I vår forskning börjar vi nu se tecken på ett tredje steg, från inkluderande till "nonkluderande design". I denna föreläsning berättar jag om vad nonkluderande design innebär och vilka vinster vi ser med att gå från inkludering till nonkludering.

Skönlitteratur som verktyg i inkluderande krisberedskap för personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Linda Stjernholm, Certec

Krisplanering och krisberedskap är avgörande för att hantera osäkerhet och skydda medborgare vid kriser. För personer med intellektuell funktionsnedsättning finns det dock särskilda utmaningar och behov som måste beaktas i dessa planer. I denna presentation rapporteras kring användningen av läsmetoden Shared Reading (delad läsning) som ett sätt att utforska krisscenarioer i skönlitteratur och diskutera förberedelser inför kriser.

Visualisering för universell utformning i plan- och byggprocesser

Charlotte Magnusson, Certec

I detta projekt arbetar vi med att utveckla verktyg för visualisering avsedda att säkerställa att universell utformning bättre ska beaktas hela vägen genom plan- och byggprocessen. Kärnan i projektet är att utforska vilken/vilka typer av visualisering som fungerar i olika skeden av stadsplaneringsprocessen, samt baserat på de erhållna resultaten utveckla visualiseringsverktyg med tillhörande utbildningsmaterial. På detta seminarium rapporterar vi om vårt arbete så här långt.

Så blir lättläst ännu enklare

Stefan Johansson, Begripsam

Frasanpassade radfall – när ska en rad sluta och en annan börja?
Hur man genom att göra medvetna radbrytningar i en text
kan underlätta läsningen för den som har lässvårigheter.

Situationskort som förberedelse för en mångfald av studenter

Håkan Efrting, Certec

Människor är olika. Det vet nog de flesta men hur gör man när man tänker inkluderande? Hur gör man som universitetslärare när man ska ta hänsyn till en mångfald av studenter i planeringen av kurser och läraaktiviteter? Vilka situationer ska man förbereda sig på?

Nu finns en kortlek med 67 situationskort, både tryckt och digitalt, som ger stöd i planeringen. Vi har använt situationskorten i flera workshoppar med lärare och bibliotekarier, där korten inspirerar till att diskutera workshopdeltagarnas egna exempel och erfarenheter.

'Nästan normalt' - Att vara eller inte vara som alla andra

Mia Larsson, Certec / Begripsam

Svenskt Teckenspråks konstruktion som språk i riksdagspolitiska texter.

Hur kan sopsortering i hyreshusområden bli mer inkluderande?

Anna-Sara Fagerholm, Certec

Det är en av utgångspunkterna i ett pågående forskningsprojekt med Örnsköldsviks kommun. Under föredraget presenteras en modell för förbättrad avfallshantering. I ett första steg följdes avfallshanteringen på plats i bostadsområdet Valla och intervjuer och workshops genomfördes tillsammans med boenden och aktörer som hanterar avfall. I ett andra steg utvecklades soprumsdesign med målet att förbättra och förenkla möjligheten att sortera och återvinna.

MISK - Musik, Interaktiv design, Sinnestimulering, Kvalitet

Charlotte Magnusson, Certec

MISK-projektet, som stöds av Allmänna Arvsfonden, handlar om att skapa nya förutsättningar för personer med omfattande kognitiva, kommunikativa och fysiska funktionsnedsättningar att uttrycka sig musikaliskt och att kommunicera genom musik. Projektet leds av Göteborgs Stad Funktionsstöd, i samarbete med Föreningen Furuboda och Certec. Certec deltar i arbetet att utveckla nyskapande musikinstrument, så kallade MISK-instrumentet, där man från en digital plattform bygger upp och individanpassar val av ljud och spelsätt. Vi berättar om de olika instrumenten, och vad som hänt så här långt i projektet.

Lättare sagt än gjort: designprocesser med universell utformning i stadsutvecklingen

Emil Erdtman, Certec

Emil Erdtman har vid tidigare Certec informerar presenterat artiklar för den kommande doktorsavhandlingen. Denna gång blir det fjärde artikeln som bygger på forskarledda workshoppar om utveckling av allmänna platser och byggnader i tre medelstora svenska kommuner. Universell utformning är ibland ett politiskt mål som försvinner i processen men också ett perspektiv som drivs av engagerade tjänstepersoner i samarbete med funktionshindersrörelsen. Frågan är hur processerna utvärderas och vilket lärande som sker hos och mellan myndigheter, företag och civilsamhälle.

ABILITY- Development of a tactile pin display

Taqwa Saeed, Certec

I EU-projektet ABILITY utvecklas en taktill display för tillgång till digital information för personer med synnedsättning. Målet är att utveckla ett sätt att uppleva digitala bilder genom en kombination av taktill information och ljud.

A status of Universal Design in Denmark through the lens of Rumsans

Sidse Grangaard, Aalborg University

Rumsans is a Danish website about Universal Design in the built environment. Based on an introduction to the site and the reason for it this keynote presents a status of Universal Design in Denmark in relation to e.g. regulation and SDG2030.